

Évközi 30. vasárnap

2Tim 4,6–8.16–18

Az Úr mellém állt!

⁶Az én véremet ugyanis nemsokára kiontják áldozatul, eltávozásom ideje közel van. ⁷A jó harcot megharcoltam, a pályát végigfutottam, hitemet megtartottam. ⁸Készen vár az igazság győzelmi koszorúja, amelyet azon a napon megad nekem az Úr, az igazságos bíró, de nemcsak nekem, hanem mindenkinek, aki örömmel várja eljövetelét. [...] ¹⁶Első védekezésem alkalmával senki sem állt pártomra, mindenki cserbenhagyott. Ne számítson nekik bűnül! ¹⁷Ám az Úr mellém állt, és erőt öntött belém, hogy befejezzem az evangélium hirdetését, s tudomást szerezzen róla minden pogány. Így megmenekültem az oroszlán torkából. ¹⁸Az Úr ezután is megszabadít minden gonosz cselvetéstől és átment mennyei országába. Dicsőség neki mindörökké. Amen.

A fenti mondatok miatt nevezik ezt a levelet Pál búcsúlevelének is. Úgy tűnik, az apostol teljesen felkészült a mártírhálálra (6. v.), ennek fényében összegzi életét, amit a folyamatos harc és küzdelem, valamint a hitben való helytállás jellemzett (7). Pál egyszer már összegezte az életét a második korintusi levélben: „Sokszor voltam vándorúton. Veszélyben forogtam folyóvizeken, veszélyben rablók miatt; veszélyben népem körében, veszélyben a pogányok között; veszélyben a városokban, veszélyben a pusztaságban veszélyben a tengeren, veszélyben az áltehetőek közt” (2Kor 11,26). Amíg azonban ez a visszatekintés egy tevékeny ember pillanatnyi összegzése, addig a fenti levélrészlet a végső leszámolás előtt álló ember számvetése.

De még itt is áthatja gondolkodását az üdvtörténeti szemlélet: meggyőződése, hogy az események nem csak úgy megtörténnek vele, hanem ami történt, az „Úr adta neki”, aki az élete végén várja őt, mint igazságos bíró (8a). De még a végső leszámolás óráján sem feledkezik meg tanítói feladatáról, ezért az egyéni élete végéről tett hitvallása mellé odailleszti a minden keresztény számára fontos hitvallást: ugyanazt, amit ő vár, minden keresztény megkapja, aki Krisztus második eljövetelére vár (8b). Személyes érzelmeiről csak a 9–16. vers zaklatott rövid mondatai számolnak be. Elsősorban arról ír, hogyan változtak meg közeli munkatársai. Démász (10. v.) – aki Kolosszéban volt a munkatársa – eltávolodott tőle, sőt „a világ kedvéért” kiegészítés sejteti, hogy nemcsak Páltól, hanem talán az egész keresztény mozgalomtól is. Más okai vannak Kreszcensz és Titusz eltávozásának, vélhetően missziós

feladatuk miatt nem tudnak Pál mellett lenni. Ahogyan Tichikusz sem, akit ő küld Efezusba, mert a személyes veszély miatt az élet és a misszió munkája nem állhat meg. Pál feltehetően zavaros körülmények között távozott Troászból. Ehhez a városhoz sikeres missziós élmény fűzi, isteni sugallatra megy hozzájuk (ApCsel 16,7-8), második alkalommal pedig úgy elhúzódik beszéde, hogy Eutichusz elalszik, és kizuhan az ablakból (ApCsel 20,6-12), ha Pál nem kelti életre, ez a látogatás tragikusan végződött volna.

Számos munkatársa közül csak Lukács tartott ki Pál mellett, aki „szeretett orvosa” és hűséges krónikása is volt. Legtöbb útján vele tartott, és jól ismerte egész missziós tevékenységét. Úgy tűnik, Márk – aki korábban mellette volt, de nem bírta elviselni a misszió megpróbáltatásait, és Péterhez csatlakozott – most ismét hozzá társul. Talán azért, mert Péter is fogságban van már Rómában, vagy talán azért, mert a zsidókeresztény közösségben jó kapcsolatai vannak. Nem tudjuk, de lehetséges. Az utolsó, kapkodó utasítások között még szó esik a pergamentekercsekről (13b). Nem tudjuk, milyen írásokról volt szó, talán a védekezéshez, talán a teológiai érveléshez kellett.

Plümacher úgy véli, hogy a görög „tá Biblia” – amit a „könyvek” szóval fordítanak magyarra – az ószövetségi írásokat jelenti, a tekercesek pedig újszövetségi iratokat jelölik. Mindenesetre beszédes utalás, hogy nemcsak a misszionáriusok, hanem az iratok is vándoroltak a közösségek között. Úgy tűnik, bajkeverők is vannak Pál környezetében, ilyen pl. Alexander, a bronzműves, akiről ez az egyetlen utalás a páli levelekben. Senki sem szólalt fel az apostol mellett, tudjuk meg a 16. versből. Nem világos, hogy milyen fórum előtt és milyen vádakkal szemben kellett volna megvédeni Pált, és a hallgatás oka is ismeretlen. Együtt vádolták talán Péterrel, vagy külön eljárásban foglalkoztak velük? Mindenesetre az apostol átéli azt az elhagyatottságot, amelyet az Úr a Getszemáni-kertben. Fel is menti az ellene fordulókat és a visszahúzódozókat úgy, mint Jézus a keresztfán az őt keresztre feszítőket. Még ezt az abszurd helyzetet is arra használja fel, hogy hirdesse az evangéliumot egy olyan közegben, amelybe másként nem jutott volna el (17. v.). Személyes halála nem más, mint átvonulás ebből az életből a másikba (18. v.). Íme, az Istentől megragadott ember portréja, amit önmagáról fest. Benne van minden emberi félelem, de mindegyiken győz az elhivatottság. Úgy érzi, Isten itt sem hagyta el, „*az Úr mellém állt*” – fejezi be levelét, utolsó írását a fáradhatatlan apostol.